

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

V. An Forma, seu Verbum Sacramenti sit Praedicatorium, an
Consecratorium?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

A V T O R. Verum hoc: sed falsum, quod alium finem vsumque non agnoscat altiore. 1. Quia sic Christus nil ageret per Sacramenta: At Ioann. 1. *Hic est, qui baptizat*: Eph. 5. *Mundanseam*. 2. Quia Cinglius vult susceptorē Sacri: esse prius iustificatum; dein susceptione testari obligationem suam: At Scripturæ dicunt esse instituta Sacramenta ad iustificandum. 3. Quia, Rom. 6 Baptismus significat mortem & resurrectionē Christi; 1. Cor. 11, Eucharistia est ad memoriam palli.

Orthodoxa Doctrina de Sacramenti ratione.

Sacramentum sit, 1. *Signum*, id est, res cognoscibilis, quæ dicat in cognitionem alterius. 2. *Sensibile* cuicunque sensui. 3. *Voluntarium*, seu datum, non naturā factum. 4. *Analogum*, rei significatæ, seu simile. 5. *Significativum* rei Sacræ, non profanæ. 6. *Effectivum* rei significatæ, scil. sanctificationis, quæ hîc fiat cum suscipitur. 7. Et fiat *Vi Sacramenti*, seu instrumentalis causæ. 8. Sitque status ac solennis *Ritus*, qui hominem Deo consecret. Bell. l. 1. c. 9. de *Sacrament*. Porro, cap. 17. ibid. de compositione Sacramenti.

Sacramenta Veteris Testamenti videntur habuisse Res solas, non Verba: at Novi Testamenti constare debent Rebus, ut materiâ; & Verbis, ut formâ; sic, ut quæ est signum, formaliter significet; quæ est causa, vim habeat operativam. Non tamen necesse est, ut Res non sint Verba, aut verba non sint Res: sat, si ali- quid fungatur vice Rei, aut Verbi: Neque necesse, ut res & verba coniungan-

tur in omni Sacramento, ut partes essentielles rei eiusdem.

Q V Æ S T I O V.

An Forma seu Verbum Sacramenti sit Prædicatorium, an Consecratorium?

LUTHERANI & CALVINIANI, in Baptismo requirunt duo genera verborum; Concionale præcedens ad instructionem; & Baptismale in actu, *Ego te baptizo. &c.*

At in Cæna CALVINISTÆ requirunt vnum solum instructionis concionale, explicans verba Institutionis recitatæ.

LUTHERANI, verò hî recitant verba Institutionis historicè; istî cum intentione consecrandi; Alii non recitant; Vide Kemnitium in Exam p. 2. Omnes tamen verè baptizant; sed non verè communiant.

II. LUTHERANI requirunt Verbum Concionale, non ad Essentiam Sacramenti; sed ad Fructuosam eius susceptionem.

CALVINUS verò & CALVINISTÆ Concionale Verbum requirunt ad Essentiā Sacramenti: Vnde patet, Verbum baptismale recitari ab eis in actu, *Ego te baptizo. &c.* non ut Formam Sacramenti; quippe quæ sit Concionale verbum præcedens.

SVASIONES CALVINI, 1. Quia, S. Augustinus tractatu 80. in Ioann. *Vnde tanta virtus aquæ, ut corpus tangat; & cor abluit Nisi fide sentio Verbo, non quia Dicitur; sed quia Creditur. Nam in ipso Verbo aliud est sonus transiens, aliud virtus manens, hoc est Verbum fidei, quod predicamus. Vnde in Actis: Fide mundans corda eorum. &c.*

2. Caluini, Brentii, Kemnitii. Quia demurmurare verba super aquam, aut panem, est species quædam magicæ incantationis.

3. CALVINUS instit. libr. 4. c. 14. §. 4. *Quia minimè obscurum est, quid Christus fecerit; quid nobis facere mandauerit; quid secuti sint Apostoli; quid purior Ecclesia observavit. Imò ab initio usque mundi notum est, quoties signum aliquod obtulit Deus S. Patribus, in sepe-* rabi-

rabilem fuisse Doctrinam copulam, sine qua attoliti sensus nostri nudo aspectu redderentur. &c.

AUTOR. Tria asserimus. I. In omni Sacramento, nō in solo Baptismo, necessaria sunt Verba à Deo instituta. Pater inductione in meo *Antichristop.* 3. q. 2.

II. Verbum Concionale non requiritur ad Essentiam Sacramenti. 1. Quia in Scriptura fit mentio Baptismi sine Verbo. Vide in *Antichristop.* 3. q. 2. Nec ad Coenam fieri Concio iubetur vsquā, quā vim Eucharistiæ explicet.

2. Quia si foret concio de Essentia Sacramenti, officium baptizandi & concionandi non distinguerentur, sicque omnis concionans baptizaret. At contra dicit, I. Cor. I. *Non misit me Dominus baptizare, sed Euangelizare.* Et Petrus, *Actor. 10.* prædicabat Cornelio, dein iussit eum ab alio baptizari.

3. Quia, Eph 4. *Vnum Baptisma:* at varium foret ob varietatem concionum.

4. Falsum Baptisma haberent hæretici, quia falsa eorum est concio.

5. Baptismus Catholicorum datur sine concione: & tamen non iubet re baptizari Calvinus *Instit. lib. 4. cap. 15. & 16.*

6. Paruuli non forent baptizandi; quia Eccl 32. *Vbi non est auditus, non effundas sermonem.* Lutherani volunt eos percipere concionem. Ergo, infert S. Augustinus epistolā ad Dardanum, habent vsum rationis. Calvinus *Instit. l. 4. c. 16 §. 20.* cum suis dicunt, eos non percipere Sacramentum vtiliter pro tempore præsentis; attamen pro futuro. Ergo, non percipiunt formam Baptismi essentialem.

III. Ad essentiam Sacramenti requiritur certa forma Verborum, quæ non tam instruat adstantes, quàm sanctificet elementum. 1. Quia verba à Domino præscripta formam habent in. uocationis & benedictionis, non instructionis. Non enim dicit: *Docete nomen Patris, &c.* sed, *baptizantes in nomine. &c.*

2. Quia quod Paulianistæ & Cataphryges non crederent Trinitatem, nec in eius nomine baptizabant; Ariani licet male crederent de Trinitate, bene tamen in Nomine. &c. eius baptizabant; idcirco Concilium Nicænum iussit illos rebaptizari; vetuit verò Arianos rebaptizari Concilium Arelat. 3. Idem docet Patrum consensus, ac temporum retrò omnium concordia.

DICO AD Rationem I. S. Augustinum instituisse exponere istud. Ioa. 15. *Mundi estis propter Verbum;* ac ostendere omnem mundationem fieri per Verbū seu Concionale, seu Sacramentale; Nam illud excitat ad fidem, hoc consecrat elementum; Et vtrumque mundat, quia creditur, non quia dicitur. A baptizando autem puero creditur potentiā, actu ab adulto.

AD II. Hæc calumnia est & blasphemia. Non verborum conceptorum & sacrorum sensu utimur ac fide; idque ex pacto & promissione Christi: at magia vim habet ex pacto diaboli: an ergo Christus erit diabolus?

AD III. Christus nullam Eucharistiæ præmisit concionem, neque mandauit præmitti: neque Apostoli, neque Patres mandarunt, aut consueuerunt; nisi vt Catechumenos instruerent, ceu hodieque facimus.

Hh 3 Qua